İthalatta Gümrük Yükümlülüğü ve Gümrük Müşavirlerinin Müteselsil Sorumluluğu Hk.

Gümrük müşavirlerinin gümrük yükümlülüğü kapsamında iştiraklerinin ve illiyet bağlarının olay bazında değerlendirilebileceği, fezlekelerde sahtecilik suçu gibi ağır suçlarda illiyet bağının kollukça ilk aşamada kurulamadığı hallerde mağduri

T.C.

T?CARET BAKANLI?I

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlü?ü

Say? : 68326374-045.02

Konu : ?thalatta Gümrük Yükümlülü?ü ve Gümrük Mü?avirlerinin Müteselsil Sorumlulu?u Hk.

06.05.2019 / 44084643

?STANBUL GÜMRÜK MÜ?AV?RLER? DERNE??NE

?lgi : 05.04.2019 tarihli ve 1463 say?l? yaz?.

?lgide kay?tl? yaz?n?zda belirtilen '?thalatta Gümrük Yükümlülü?ü ve Gümrük Mü?avirlerinin Müteselsil Sorumlulu?u' konusuna ili?kin olarak, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlü?ünden intikal eden 12.03.2019 tarihli ve 42502242 say?l? yaz? ile söz konusu yaz? muhteviyat? hususlar do ?rultusunda, tüm Gümrük Muhafaza Kaçakç?l?k ve ?stihbarat Müdürlüklerine iletilen 29.04.2019 tarihli ve 43895923 say?l? yaz?m?z ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gere?ini rica ederim.

e-imzal?d?r

Mehmet AKILLI

Bakan a.

Genel Müdür Yard?mc?s?

EK:

Yaz? Örne?i (2 adet)

T.C.

T?CARET BAKANLI?I

Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlü?ü

Say? : 11985113-045.02[HYS238322]

Konu : ?lliyet Ba??n?n ?ncelenmesi

12.03.2019 / 42502242

GÜMRÜKLER MUHAFAZA GENEL MÜDÜRLÜ?ÜNE

?lgi : 27/02/2019 tarihli ve 68326374-161.99-E-42058491 say?l? yaz?n?z.

?lgi yaz?n?z eki Gümrükler Genel Müdürlü?ü'nün 09.01.2019 tarihli ve 40584588 say?l? yaz?s ?nda özetle; ithalat? veya ihracat? yap?lm??, faturas? ve gerekli di?er belgeleri temin edilmi? ürün için beyanname haz?rlayan Gümrük Mü?avirlerinin illiyet ba??n?n kurulamad??? durumlarda cezai yapt?r?mlarla kar??la?malar?n?n büyük haks?zl?klara yol açt??? belirtilerek, Kaçak ?stihbarat Müdürlü?ünce haz?rlanan fezlekelerde, gümrük mü?avirleri için sahte ka?e. sahte mühür vb. yok ?se "takibata mahal yoktur"' yaz?s?n?n haz?rlanmas? için gerekli düzenlemelerin yap?lmas? talep edildi?i.

Konuya ili?kin olarak. Ataç Gümrük Mü?avirli?i Dan??manl?k Lojistik Tic. Ltd. ?ti'den al?nan 1 7.01.2019 tarihli dilekçede,

Vekili olduklar? bir firman?n ihracat i?lemini yaparken firman?n kendilerine gönderdi?i fatura, çeki listesine göre beyanname haz?rlanm?? oldu?u, al?? faturalar?ndan da e?ya ve miktar kontrolü yap?ld?ktan sonra beyannamenin tescil edildi?i, ayr?ca beyannamenin tam tespit muayenesine sevk edildi?i ve gerçekle?tirilen kontrolde e?yan?n kap adedinin eksiksiz tespitinin yap?ld???; ancak kap içerisindeki adetlerde eksiklikler saptand???, bu durumun, ihracatç? firmalar?n ihracat i?ini h?zland?rmak ve zaman?nda yeti?tirmek amac?yla gece vakti de yüklemeler yapmas?ndan dolay? sevk ve yükleme personeli taraf?ndan yap?lan hatadan kaynaklad???, bu gibi durumlarda ihracatç? firma ile birlikte mü?avirlik hizmeti veren gümrük mü?avirinin de mahkemeye verildi?inin belirtildi?i.

Bununla birlikte, bahsi geçen firman?n al?? faturalar?n?n da kontrolü yap?ld???, firman?n kü?at (ön inceleme) talep etmedi?inden firman?n gönderdi?i vesaiklere göre beyanda bulunuldu?u.

Ancak bu kontrol sürecine ra?men taraflar?na adli i?lem uyguland???, adli i?lemlerin uzun sürdü?ü, suçsuzlu?un kan?tlanmas?n?n iki veya üç y?l? buldu?u ve bu zaman diliminde mü?teri kay?plar? ya?and??? ve kaçakç? gümrük mü?aviri muamelesi görüldü?ü dile getirilmi? ve söz konusu durumda gerçekle?tirilen hukuki sürecin do?ru i?leyip i?lemedi?i ve gümrük mü?avirleri ile ihracatç? firman?n ayr? de?erlendirmeye tabi tutulmas?n?n mümkün olup olmad??? hususlar?n?n hukuki aç?dan de?erlendirilmesinin talep edildi?i.

Genel Müdürlü?ünüzce yap?lan de?erlendirmede Gümrük Kanununun 181 inci, 225 inci, 229 uncu Gümrük Yönetmeli?inin 563 üncü maddeleri ve Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu hükümleri do?rultusunda, gümrük i?lemlerine ili?kin herhangi bir usulsüzlük tespiti halinde, gümrük muhafaza personeli taraf?ndan, Cumhuriyet savc?s? emri ve bilgisi dâhilinde ve kar??la??lan olay ve ki?ilere özgü olarak ara?t?rmalar yap?lmad???, gerekli bilgi, belge ve deliller temin edilerek konuya ili?kin iddianame düzenlendi?i.

Genel Müdürlü?ünüze intikal eden bahse konu yaz?larda belirtilen sorunlara ili?kin olarak, gümrük i?lemlerine dair usulsüzlük tespitinde, sahtecilik suçu gibi a??r suçlar bulunmayan ve illiyet ba?? kurulamayan hallerde, gümrük mü?avirlerine yönelik hukuki bir ma?duriyete mahal vermemek ad?na, konunun mevzuat çerçevesinde titizlikle ve hassasiyet gösterilerek ele al?nmas? yönünde ta?ra idarelerine gerekli bilgilendirme yap?lmas?n?n mümkün oldu?u.

Ancak, söz konusu yaz?larda; illiyet ba??n?n bulunmad??? durumlarda, gümrük mü?avirlerine ili?kin "takibata mahal yoktur" ibaresinin fezlekede belirtilmesine yönelik Gümrük Muhafaza Kaçakç?l?k ve ?stihbarat Müdürlüklerine talimat verilmesini mümkün k?lan düzenlemelerin yap?lmas? talep edildi?inden, her olay?n kendi içinde ele al?nmas? suretiyle i? ve i?lem tesis edilmesinin ve gümrük mü?avirinin cezai sorumlulu?unun olay özelinde de?erlendirilmesinin uygun olaca??n?n mütalaa edildi?i belirtilerek, konu hakk?nda Genel Müdürlü?ümüz görü?leri istenilmektedir.

?lgi yaz?n?zda da belirtildi?i üzere; Gümrük Kanununun 225 inci maddesinde gümrük mü?avirleri ile ilgili olarak "E?yan?n gümrükçe onaylanm?? bir i?lem veya kullan?ma tabi tutulmas?na ili?kin faaliyetler. 5 inci madde hükümleri çerçevesinde, sahipleri ile bunlar?n ad?na hareket edenler taraf?ndan do?rudan temsil yoluyla veya gümrük mü?avirleri taraf?ndan dolayl? temsil yoluyla takip edilir ve sonuçland?r?l?r. " ve

229 maddesinde "Gümrük mü?avirli?inin bir tüzel ki?ilik olmas? halinde, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen di?er belgeler üzerine imzas?n? atm?? olanlar?n vergi kayb?na neden olan durumu bildi?i veya bilmesi gerekti?i hallerde, bunlar gümrük idaresine kar?? ba?l? bulunduklar? tüzel ki?ilikle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük mü?avirinin ki?isel cezai sorumlulu?u sakl? kalmak kayd?yla, i?lemi yapan ki?i ile birlikte tüzel ki?ilik de gümrük idaresince al?nan vergiler ve verilen para cezalan yönünden müteselsilen sorumludur." hükmü yer almaktad?r.

Ayr?ca Gümrük Yönetmeli?inin 563 üncü maddesinde "Gümrük mü?avirleri imzalad?klar? beyanname ile ilgili cezai hükümlerin uygulanmas? aç?s?ndan beyannamede belir/ilen bilgiler ile beyannameye ekli belgelerin do?rulu?undan ve ilgili rejimin gerektirdi?i bütün yükümlülüklere uyulmas?nda, Kanunun 181 inci maddesinin ikinci f?kras? sakl? kalmak kayd?yla, sorumludur. " yolunda düzenlemeye yer verilmi?tir.

Gümrük Kanununun 181 inci maddesinde ise "... Dolayl? temsilde temsilcinin yükümlülü?ü, beyanda kullan?lan verilerin yanl?? oldu?unu bildi?i veya mesle?i icab? ve mutat olarak bilmesi gerekti?i durumlarla s?n?rl?d?r." hükmü bulunmaklad?r.

Yine Gümrük Genel Tebli?i (Tahsilat ??lemleri Seri No:2)'nin 6 nc? maddesinde. Gümrük Kanununun 181 inci maddesi do?rultusunda dolayl? temsilcinin beyanda kullan?lan verilerin yanl?? oldu?unu bildi?i veya mesle?i gere?i ve mutat olarak bilmesi gerekti?i durumlar?n tespitine ili?kin haller s?ralanm??t?r.

Buna ilave olarak, 04.12.2004 tarihli ve 5271 say?l? Ceza Muhakemesi Kanunu (160, 161 ve 164 üncü maddeleri) kapsam?nda ve 01.06.2005 tarihli Adli Kolluk Yönetmeli?i gere?ince; soru ?turma i?lemleri, Cumhuriyet savc?s?n?n emir ve talimatlar? do?rultusunda adli kolluk taraf?ndan gerçekle?tirilir ve adli kolluk görevlileri. Cumhuriyet Savc?s?n?n adli görevlere ili?kin emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle mükelleftir.

Nitekim, söz konusu Yönetmeli?in 6 nc? maddesinde; "Adlî kolluk görevli/eri, maddi gerçe?in ara?t?r?lmas? ve adil bir yarg?laman?n yap?labilmesi için, Cumhuriyet savc?s?n?n emirleri do?rultusunda ?üphelinin lehine veya aleyhine olan H?m delilleri, kanunda ün görülen ko?ullara uyarak toplamak, muhafaza alt?na almak ve bunlar? bir fezleke ile Cumhuriyet savc?s?na sunmakla yükümlüdür." düzenlemesi yer almaktad?r.

Di?er yandan, nedensellik ba??. neticeli suçlarda suçun kanunda tan?mlanmayan unsurlar? aras?nda yer almaktad?r. Nedensellik ba?? konusu ceza hukukunda ço?u zaman bir sorun olarak kar??m?za ç?kmaz. Bu yüzden ceza kanunlar?nda genelde nedensellik ba??yla ilgili bir düzenleme yap?lmaz, esasen bu konuda bir düzenleme yap?lmas? da gerekli de?ildir. Zira. nedensellik ba??. her neticeli suçta mutlaka bulunmas? gereken do?al bir unsurdur. Hareket ile netice aras?ndaki ba?? ifade eden nedensellik, hukuki bir konu olmay?p, her olay?n özelli?ine göre belirlenecek bir husustur.

Bu itibarla. Türk Ceza Kanununda da nedensellik ba??n?n tan?m? verilmemi? ve bu hususta aç?k bir düzenleme yap?lmam??t?r. Ancak. Türk Ceza Kanununun "netice sebebiyle a??rla?m?? suç"u düzenleyen 23 üncü maddesinde. "Bir fiilin, kastedilenden daha a??r veya ba?ka bir neticenin olu?umuna sebebiyet vermesi hâlinde, ki?inin bundan dolay? sorumlu tutulabilmesi içirt bu netice bak?m?ndan en az?ndan taksirle hareket etmesi gerekir" hükmü mevcuttur. Buradaki taksir zorunlulu?u, objektif sorumluluk olgusunu tüm olaylara uygulamamak amac?yla getirilmi?tir.

Ceza hukukunda fail bir neticeyi Önlemek imkân?na sahip oldu?u halde bunu yapmam??sa ve özen yükümlülü?üne uygun davranmad??? her durumda, nedensellik ba??n?n varl??? kabul edilmelidir.

?kinci olarak ise: olay sonradan incelendi?inde olay? meydana getiren etkin hareketin, özen mükellefiyeti çerçevesinde fiili ve sonucunu engellemeye çal??ma fiili içinde yer al?p almad???na da bak?lmal?d?r. Böylece, fiile dahil ve kolayla?t?ran hareketler sorumluluk alan?nda oldu?u kabul edilirken ?nilin d???nda kalan hareketler özensiz dahi olsalar sorumluluk alan?n?n d???nda kabul edilmelidir.

Dolay?s?yla, gümrük mü?avirinin fiile dahli varsa, özen mükellefiyetini gere?i gibi yerine getirmemesinden dolay? fiil olu?mu?sa sorumlu kabul edilmesi, tüm mesleki bilgi tecrübe ve sorumluluklar? ile hareket etse dahi fiili ve neticesini engel olamayacak fiil her ?artla meydana gelecekse sorumlu kabul edilmemesi uygun olacakt?r.

Yukar?da yap?lan aç?klamalar ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde konu de?erlendirildi?inde;

1- Her somut olay kendi içinde ele al?nmak sureliyle de?erlendirilip, olaya i?tiraki ve illiyel ba??n?n tespiti gerekti?inden gümrük mü?avirleri hakk?nda "takibata mahal yoktur" ?eklinde genel

bir talimat verilemeyece?inin,

2- Gümrük idarelerindeki sahtecilik suçu gibi a??r suçlarda illiyet ba??n?n kollukça ilk a? amada kurulamad??? hallerde, gümrük mü?avirlerinin ma?duriyetine mahal vermemek ad?na, ta?ra idarelerine konunun mevzuat çerçevesinde titizlik ve hassasiyetle ele al?nmas? yönünde gerekli bilgilendirme yap?lmas?n?n,

uygun olaca?? dü?ünülmektedir.

Bilgilerine arz ederim.

e-imzal?d?r
Av. Suavi ÖNAL
Genel Müdür V

T.C.
T?CARET BAKANLI?I
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlü?ü"ne
Çankaya/ANKARA

Say? : 2019/1463-BU 05 Nisan 2019
Konu : ?thalatta Gümrük Yükümlülü?ü Gümrük Mü?avirinin Müteselsil Sorumlulu?u Hk.

Bilindi?i üzere, 4458 say?l? Gümrük Kanununun 229. Maddesinde Gümrük Mü?avirli?inin bir Tüzel Ki?ilik olmas? halinde Gümrük Beyannamesi veya beyanname kabul edilen di?er belgeler üzerine imzas?n? atm?? olanlar?n vergi kayb?na neden oldu?u durumu bildi?i veya bilmesi gerekti?i hallerde gümrük idaresine kar?? ba?l? bulunduklar? tüzel ki?ilikle birlikte müteselsilen sorumlu bulunduklar? belirtilmektedir. Ayr?ca Kanunun 181. Maddesi 2 no' lu bendinde Dolayl? Temsilde temsilcinin yükümlülü?ü, beyanda kullan?lan verilerin yanl?? oldu?unu bildi?i veya mesle?i icab? ve mutat olarak bilmesi gerekti?i ile s?n?rl? tutuldu?u belirtilmektedir.

Bugüne kadar Gümrük ?darelerinde konuyla ilgili yap?lan uygulamalarda müteselsil sorumluluk ve Gümrük Yükümlülü?ünün Kanunun 229. maddesi ve 181. madde 2. bendinde i?aret edilen "Bildi?i veya mesle?i icab?, mutat olarak bilmesi gerekti?i konular?nda de?erlendirme yap?lmad???, kat? davran?ld??? bu nedenle olu?mu? ma?duriyetlerin bulundu?u bilinmektedir.

Mezkur kanunun 181/2 maddesi çerçevesinde gümrük mü?avirleri dolayl? temsille i? takibi yapt?klar? firmalar? ad?na ithalat ve ihracatla ilgili beyan yaparken firmalar? taraf?ndan kendilerine ula?t?r?lan fatura, A.TR, men?e vb. evraklar? üzerinden beyanlar?n? yapmaktad?rlar. E?yan?n sipari?inden muhteviyat?ndan i?in tamamen d???nda hareket etmektedirler. Beyan edilecek olan e?yan?n faturaya uygunlu?u, fatura,A.TR, men?e vb. evraklar?n sahte olup olmad?klar? genellikle fiziksel olarak çok rahat bir ?ekilde anla??lan bir durum de?ildir. Söz konusu evraklar? gümrük idaresi bile inceleme s?ras?nda men?eine sorarak 5-6 ayda do?rulama yapabilmektedir. Günde binlerce beyannamenin tescil ald??? yo?un bir gümrük idaresinde tüm evraklar?n teyidinin almas?n?n mümkün olmayaca?? makamlar?n?n takdirinedir. Uygulamada genellikle sivil muhafaza ekibinin bu tür olumsuzluklarda olay yeri ara?t?rmas? yaparken söz konusu gümrük mü?avir ofislerinin konuya ili?kin denetlenmesi s?ras?nda ofislerinde sahte fatura koçan? gibi suç unsuruna rastlamalar? halinde mahkemelere fezleke düzenlerken takibata gerek vard?r veya yoktur ?eklinde bildirimde bulunmalar?n?n daha do?ru olaca?? kanaatindeyiz.

Gümrük idaresi ve tüm Kurumlar?n, mükellef olan her bireyin i?ini ciddiyetle yapmas?, kanun ve düzenlemelere kay?ts?z uymas? önemlidir. Sorumluluktan kaç?lmadan i?lemlerin özenle yap?lmas? esast?r. Ancak olu?an baz? ma?duriyetlerde bu esasa ve ciddiyete uyulmadan baz? hatal? i?lemlere neden olundu?u da bir gerçektir.

Kanunun ki?ilere verdi?i hak çerçevesinde gümrük yükümlülü?ü ve müteselsil sorumluluk ba?lam?nda adil davran?lmas?, söz konusu kanunda hatlar? çizilen ölçüde devlet ad?na adil karar verilirken bu adaletin ki?iler ba?lam?nda da gözetilmesi esast?r.

Yap?lan baz? uygulamalarda kanunda para cezas? önerilmi?ken, düzenlenen müzekkerelerde 5607 Kanun gere?i Kaçakç?l?kla, Sahtecilikle ili?kilendirilerek mahkemeye sevkedilmektedir. Bu do?ru karar almada yan?lmaya mahkemelerde i? yükünü art?rmaya neden olmaktad?r.

Netice olarak yap?lacak uygulamalarda do?ru karar verilmesi gerekmekte olup, her olay? hakkaniyetle iyi de?erlendirmeden yarg? ve cezalarla mahkemelere Sevketmek ki?i aç?s?ndan mahrumiyet ve hak kayb?na sebep olmaktad?r.

Konunun de?erlendirilmesini arz ederim.

Serdar KESK?N

?stanbul Gümrük Mü?avirleri Derne?i

Bu yazı GümrükApp’ten alınmıştır.